

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

Str. Columna 106A, Chisinau, Republic of Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 21-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr 27 din 09 aprilie 2015

Către: Ministerul Economiei Republicii Moldova

Aviz

*la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(reglementare a activităților de comerț interior)*

1. Considerații generale

În adresa Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) a parvenit adresarea din partea Ministerului Economiei de a examina și de a veni cu un aviz în privința proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (reglementare a activităților de comerț interior).

CALM a analizat prevederile proiectului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale, stabilind următoarele.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435-XVI din 28.12.2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală, nr. 436-XVI din 28.12.2006;
- ❖ Legea nr.835-XIII din 17 mai 1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului;
- ❖ Legea nr. 93-XIV din 15 iulie 1998 cu privire la patenta de întreprinzător;
- ❖ Legea nr. 285-XIV din 18 februarie 1999 cu privire la jocurile de noroc;
- ❖ Legea nr. 1100-XIV din 30 iunie 2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice;
- ❖ Legea nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor;
- ❖ Legea nr. 352-XVI din 24 noiembrie 2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova;
- ❖ Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală;
- ❖ Legea nr. 221-XVI din 19 octombrie 2007 privind activitatea sanitar-veterinară;
- ❖ Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008;
- ❖ Legea nr. 10-XVI din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice;
- ❖ Legea nr.231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior;
- ❖ Legea nr.160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător;

- ❖ Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător;

3. Constatări/obiectii principale:

În urma analizei proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (reglementare a activităților de comerț interior), CALM prin prisma principiilor constituționale și legale privind organizarea și funcționarea autorităților administrației publice locale (APL), a constat următoarele.

O problemă majoră în Proiect este egalitatea tuturor actorilor în domeniu în fața legii precum și diminuarea nivelului surselor de venit a APL de nivelul I. Astfel nu au fost incluse serviciile poștale, serviciile bancare, ori o gheretă instalată pe temelie nu este specificat dacă sunt unitățile comerciale imobile sau mobile. De asemenea completarea art. 14 a alin. (2¹) din Legea nr.231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior cu diferite activități scutite de autorizație (peste 10 activități) de rînd cu neinclusiunea unora în anexa 1 (care indică activitățile ce cad sub incidența legii), cum a fost și menționat mai sus, vor duce la inegalitate în fața legii și pierderi substanțiale la bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul I . De exemplu, conform unor estimări prealabile bugetul unui anumit oraș (cum ar fi de exemplu Cimișlia) v-a pierde circa 350 mii lei în urma aplicării al. 2¹ a art. 14, adică exceptarea eliberării autorizației de funcționare pentru unele tipuri de unități. Nu este clar cu ce se deosebește comercializarea carburanților lichizi de comercializarea cărbunelui, cu ce se deosebește comercializarea unui utilaj în leasing de comercializarea unei mobile sau a unui calculator în credit – operațiunile sunt la fel?

La art. VII din Proiect privind completarea funcțiilor consiliului local din articolul 14 alineatul (2) litera q) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală. Logic ar fi completarea acestei competențe pentru primari, adică să fie stabilită pentru primari prin art. 29 și nu pentru consiliile locale prin art. 14 – autorizațiile se eliberează în fiecare zi, dar ședințele consiliului local au loc mult mai rar (cele ordinare odată la 3 luni).

Din Proiect nu este clar mecanismul de obținere a autorizației de comerț cum ar fi respectarea sau corespunderea regulilor anti-incendiare, sanitare, sanitar – veterinare, pentru a preveni și evita efecte ce țin de protecția sănătății atât a consumatorilor cât și a comercianților. Este necesar să fie un echilibru dintre interesul public și liberalizarea activității de întreprinzător.

Conform Proiectului sunt atribuite APL de nivelul I competențe adăugătoare privind acordarea înștiințării de recepționare, termeni restrânși de examinare (7 zile) etc. Aceasta necesită resurse suplimentare (inclusiv umane), ceea ce este problematic în contextul reducerii subiecților și veniturilor după cum am menționat anterior. În practică la începutul anului se solicită mai mult de jumătate din numărul autorizațiilor. Conform art. 3 din Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435-XVI din 28.12.2006 este prevăzut principiul corespunderii resurselor cu competențele, care presupune corespunderea resurselor financiare și materiale alocate autorităților

publice locale cu volumul și natura competențelor ce le sînt atribuite pentru a asigura îndeplinirea eficientă a acestora.

Privind noțiunea „unitate de alimentație publică” din Legea nr. 221-XVI din 19 octombrie 2007 privind activitatea sanitar-veterinară. Activitățile și serviciile menționate pot fi desfășurate în cadrul unității de alimentație publică sau în imediata apropiere a acesteia. Cum se întâmplă dacă ”unitatea de alimentație publică” participă la iarmaroace, care au loc în altă parte sau chiar în alte localități?

La articolul 21 din Legea nr. 10-XVI din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, privind completarea cu alin (5¹). Este incertă referința la Legea nr. 231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior, ar fi necesar să fie referință la articolele concrete.

La art. 3 din Legea nr. 231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior noțiunile „mic comerciant” și „serviciu de alimentație publică” se exclud și nu este clar de ce? Reiese ca pentru comercializarea unei legături de *mărar* trebuie să ai autorizație sau să procuri patentă, ceea ce contravine dezvoltării activităților rurale în gospodăria auxiliară.

În același articol noțiunea „unitate comercială” se completează în final cu textul „Unitatea comercială poate fi identificată prin adresă poștală individuală”. Cum rămâne cu amplasarea la piață, sunt zeci de unități cu aceeași adresă?

La noțiunea *acord al vecinilor* este prevăzut consimțământul pentru desfășurarea activității de comerț acordat de proprietarii bunurilor imobile amplasate *în imediata apropiere* de unitatea comercială. Pentru certitudine ar fi bine să fie indicată în metri distanță, conform celor mai bune standarde.

Completarea articolul 12 din Legea nr. 231 cu alineatul (2¹) privind faptul că comercianții care administrează activitatea pieței sînt obligați să aprobe regulamentul pieței, în conformitate cu regulamentul-tip aprobat de Guvern, nu este în concordanță cu regulile noi a funcționării piețelor – administratorul pieței este agent economic cu activitate distinctă, fiind stabilite aspecte de coordonare cu APL.

La articolul 14 alin (3) lit. e) din Legea nr. 231 privind faptul că tipul unității comerciale se stabilește conform nomenclatorului-tip aprobat de Guvern, și suprafața comercială (m²). Este logic să fie definită noțiunea de „suprafață comercială” ca suprafața încăperilor unității comerciale, în care se desfășoară activități de recepționare, depozitare și comercializare/contabilizare, pentru unitățile de alimentație publică - și cele în care se prepară produsele culinare și se deservesc beneficiarii serviciilor.

Cererea de eliberarea a autorizației de funcționare depusă de comerciant va corespunde modelului stabilit (art. 14 din Proiect). Se propune pentru comoditatea funcționarilor APL următoarea ordine:

- cerere către autoritatea publică locală concretă;
- denumirea/numele, sediul/domiciliul, IDNO/IDNP și datele de contact ale comerciantului;

- denumirea și codul activității de comerț conform CAEM, precum și mărfurile și serviciile comercializate (se indică separat comercializarea producției alcoolice și a articolelor din tutun);

- tipul unității comerciale, conform nomenclatorului-tip aprobat de Guvern, denumirea și adresa unității comerciale sau locului pentru vânzare, suprafața / capacitatea, cazul unității mobile - lungimea, lățimea și înălțimea unității mobile;

- orarul de funcționare a unității comerciale / locului de comerț;

- termenul de valabilitate a autorizației de funcționare solicitat de comerciant;

- declarația pe proprie răspundere a comerciantului privind veridicitate actelor prezentate situației pe teren;

- lista anexelor necesare.

Formularul cererii trebuie să conțină un bon detașabil – recipisă de recepția pachetului „cerere + anexe” și un bon detașabil – refuzul de eliberare a autorizației.

La art. 14 alin. 3¹ lit. a) din Legea nr. 231 din Proiect - copia deciziei înregistrării de stat a persoanei juridice și întreprinzătorului individual – în cazul în care comerciantul este persoană juridică sau întreprinzător individual. Se propune ca pentru agenții economici înregistrați până în a. 2013 – certificatul de înregistrare și extrasul din Registrul de Stat al întreprinderilor. La finele alineatului se propune de introdus că actele depuse în copii vor fi autentificate prin aplicarea ștampilei comerciantului, după caz, și semnăturii administratorului întreprinderii sau persoanei împuternicite cu indicarea datei autentificării.

La art. 14 alin. 3² din Legea nr. 231 din Proiect. Nu este clar de ce suplimentar ce cer acte pentru:

b) unitate de comerț cu o suprafață comercială mai mare de 12 m², amplasată nemijlocit pe terenuri proprietate publică. Dar pentru cel mai mici de 12 m² sau amplasate pe teren privat?

c) terase de vară. Oare terasele sunt mai importante decât un centru comercial?

La art. 14 alin. 3² din Legea nr. 231 din Proiect se interzice orice alte acte dar care mecanisme pot fi aplicate de APL pentru cei care nu achită impozitele și taxele locale, adică ce facem în cazul datoriilor față de bugetul local?

Excluderea alineatului (7) din art. 14 din Legea nr. 231 at fi în contradicție cu proiectul Regulilor de funcționare a piețelor.

La art. 15 din Legea nr. 231 din Proiect, alin. (2) nu este realist în implementare deoarece APL nu au acces la baza de date Î.S. “Camera Înregistrării de Stat”, iar dacă se va face cine va acoperi cheltuielile doar e vorba de agent economic? Nu-i clar ce fel de decizie a APL se cere, dacă este lege privind documentarea populației, iar datele privind adresa unității comerciale este irelevantă deoarece poate să nu fie adresă, inclusiv există magazine capitale în piețe care nu dețin un număr stradal determinat.

La anexa 2 din Proiect (privind cererea de eliberare a autorizației). Este necesar de concretizat că este „depusă de comerciant” sau „de la comerciant”. Nu este

clar de ce sunt trecute două adrese? Dar două tipuri? De ce se indică adresa și amplasarea? Suprafața comercială trebuie să fie definită ca suprafața încăperilor în care are loc procesul tehnologic comercial: recepționarea, depozitarea, vânzarea/achitarea, prestarea serviciilor comerciale, deservirea consumatorilor cu excepția încăperilor destinate personalului unității.

La anexa de la Legea nr.160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (Art. XII din Proiect). Propunerile (privind acțiuni și activități gratuite) afectează veniturile APL, doar prin legislație există lista prețurilor pentru serviciile de prospecțiuni urbanistice. Pentru a elibera un certificat urbanistic este necesar de ieșit în teren suportând unele cheltuieli din bugetul local: transport, timp etc. Astfel bugetul unei APL medii (cum ar fi or. Cimișlia) ar fi prejudiciat cu circa 50 mii lei anual.

GENERALIZÎND cele menționate, propunem următoarele:

1) Excluderea alin. (2¹) din art. 14 din Legea nr.231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior privind activitățile scutite și completarea anexei (conform CAEM) cu celelalte activități comerciale și prestări servicii ce pot fi exercitate la nivel local (servicii poștale, servicii bancare, etc.) pentru a nu crea pierderi la veniturile APL de nivelul I.

2) Completarea competenței pentru primari privind eliberarea autorizației, prin modificarea art.29 din Legea privind administrația publică locală, deoarece consiliul local se întrunește nu atât de des.

3) Stabilirea concretă a mecanismului de obținere a autorizației de comerț cu respectarea sau corespunderea din start cu regulile anti-incendiar, sanitare, sanitar-veterinare, deoarece pot fi cauzate daune ireversibile populației.

4) Atribuirea APL de nivelul I a unor competențe adăugătoare și urgente privind acordarea înștiințării de recepționare, termeni restrânși de examinare (7 zile) necesită resurse financiare și umane, respectiv trebuie mărită baza fiscală ca să fie angajat personal respectiv (a se vedea pct. 1)).

5) Modificarea unor termeni, noțiuni referințe conform celor propuse: „*unitate de alimentație publică*”; referințe certe la Legea nr. 231; păstrarea noțiunilor de „mic comerciant” și „serviciu de alimentație publică”; excluderea existenței obligatorii a adresei poștale individuale; concretizarea sintagmei „acord al vecinilor *din imediata apropiere*”; concordanță Proiectului cu regulile noi a funcționării piețelor; definirea noțiunii de „suprafață comercială”; schimbarea modelului autorizației de funcționare conform celor propuse.

6) La art. 14 alin. 3¹ lit. a) din Legea nr. 231 se propune ca pentru agenții economici înregistrați anterior să fie posibil de prezentat certificatul de înregistrare și extrasul din Registrul de Stat al întreprinderilor.

7) Stabilirea actelor suplimentare la art. 14 alin. 3² din Legea nr. 231 din Proiect pentru toți care activează în condiții similare, adică nu selectiv (terase și nu centre comerciale, etc.).

8) De introdus ca act obligatoriu la obținerea autorizației de funcționare certificatul privind lipsa datoriilor față de bugetul local.

9) Excluderea alineatului (7) din art. 14 din Legea nr. 231 care pare a fi în contradicție cu proiectul Regulilor de funcționare a piețelor.

10) **Stabilirea concretă a mecanismului de acces la baza de date a Î.S. "Camera Înregistrării de Stat"**, inclusiv stabilirea în dispozițiile finale a Proiectului cine va acoperi cheltuielile, doar e vorba de agent economic sau organizație aflată la autofinanțare.

11) **Concretizarea cererii de eliberare a autorizației** conform celor propuse.

12) Propunerile privind acțiuni și activități gratuite ale APL conform anexei de la Legea nr.160 din 22 iulie 2011 în domeniul urbanistic trebuie modificate ca să țină cont de cadrul normativ existent în domeniu și cheltuielile reale ale APL.

Ținând cont de cele menționate, CALM consideră că Proiectul poate fi susținut doar după înlăturarea deficiențelor menționate.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Executor: V. Rusu, expert CALM
tel. 22 35 09